

Inspiracje na lekcje **biznesu i zarządzania**

Agenda spotkania

1. Realizuj podstawę programową w efektywny i skuteczny sposób.
2. Szybko i twórczo dobieraj materiały multimedialne do przygotowania i prowadzenia lekcji.
3. Praktyczny wymiar BiZ, czyli metody i formy dydaktyczne skuteczne dla nauczania BiZ.
4. Rozwijaj kompetencje nauczyciela BiZ.
5. Poznaj potrzeby uczniów i efektywnie dobieraj metody pracy.
6. Trendy światowe, które wpływają na nauczanie BiZ.
7. **NOWOŚĆ! Platforma Operon dla nauczyciela**

1. Realizuj podstawę programową w efektywny i skuteczny sposób

Zmiany w podstawie programowej

BiZ – przedmiot realizowany w dwóch zakresach – ZP & ZR

- licea i technika: 1 godz. BiZ w klasach 1 i 2 (ZP) albo 2 godz. BiZ w klasie 1 lub 2 (ZP) + 8 godz. rozszerzenia (łącznie 10 godz. w cyklu nauczania)
- branżowe szkoły I stopnia: 2 godz. BiZ w klasie 1

BiZ jako przedmiot maturalny – pierwsza matura w 2027 r.

- dobrowolność (przedmiot dodatkowy)
- matura projektowa – wprowadzenie projektu zespołowego jako składowej części matury (30 proc.)

BiZ – nauczanie zgodne z rekomendacjami KE: praca projektowa, case study, kompetencje 4K.

KOMPETENCJE 4K

Efekty kształcenia BiZ powinny zawierać cztery kluczowe kompetencje, tzw. kompetencje 4K:

- **KREATYWNOŚĆ** – ale także: innowacyjność / *design thinking* / wychodzenie z inicjatywą / rozwiązywanie problemów;
- **KOMUNIKACJA** – ale także: perswazja / motywowanie / konstruktywna krytyka / autoprezentacja;
- **KOOPERACJA** – ale także: rozwiązywanie konfliktów / delegowanie zadań;
- **KRYTYCZNE MYŚLENIE** – ale także: logiczne myślenie / zarządzanie czasem / odporność na stres.

Nowości w podstawie programowej BiZ względem PP

Podstawa 2002 tylko ZP*	Podstawa 2008 (zmodyfikowana 2012) tylko ZP	Podstawa 2018 tylko ZP	Podstawa 2022 BiZ (projekt) ZP lub ZR
Nie dzielono na działy, treści dotyczące m.in.: postawy przedsiębiorczej, pracy zespołowej, motywów aktywności zawodowej, funkcjonowania gospodarki rynkowej, przedsiębiorstwa, ryнку pracy, pieniądza i bankowości, ubezpieczeń, inwestowania, współpracy międzynarodowej	1. Człowiek przedsiębiorczy	1. Gospodarka rynkowa (w tym rola przedsiębiorczości/ człowieka przedsiębiorczego oraz ochrona konsumentów)	1. Osoba przedsiębiorcza we współczesnym świecie (ZP)
	2. Rynek – cechy i funkcje		2. Zarządzanie projektami (ZP i ZR)
	3. Instytucje rynkowe**		3. Gospodarka rynkowa (ZP i ZR)
	4. Państwo, gospodarka**	2. Rynek finansowy	4. Finanse osobiste (ZP) / Finanse osobiste i rynek finansowy (ZR)
	5. Przedsiębiorstwo	3. Rynek pracy	5. Osoba przedsiębiorcza na rynku pracy (ZP) / Rynek pracy i zatrudnienie (ZR)
	6. Rynek pracy	4. Przedsiębiorstwo	6. Przedsiębiorstwo (ZP i ZR)

* ZP – zakres podstawowy, ZR – zakres rozszerzony

** Problematyka rynku finansowego była realizowana częściowo w tych działach, choć nie jest to widoczne w ich nazwach.

OTWIERAM DOKUMENT – WIZJA BIZ

Podręczniki do nauczania biznesu i zarządzania

Podręcznik. Zakres podstawowy

Zbigniew Smutek
Jarosław Korba

Podręcznik. Zakres rozszerzony

Zbigniew Smutek
Jarosław Korba

Podręcznik dla szkoły branżowej

Zbigniew Smutek
Jarosław Korba

Podręczniki do nauczania biznesu i zarządzania

- ★ **Zdefiniowane cele na start** – każdy rozdział zaczyna się od jasno określonych celów, dzięki czemu uczniowie mogą skupić się na kluczowych kompetencjach i osiągać konkretnie zmierzone wyniki.
- ★ **Szybkie przyswajanie wiedzy** – kluczowe informacje są wyróżnione na marginesach i w tekście, co ułatwia uczniom zapamiętywanie i skuteczne przygotowanie się do sprawdzianów.
- ★ **Wizualne ułatwienia nauki** – schematy i zdjęcia w podręczniku pomagają uczniom lepiej przyswajać skomplikowane zagadnienia, co prowadzi do głębszego zrozumienia i dłuższego utrwalenia wiedzy.
- ★ **Aktywne uczenie przez pytania** – pytania i polecenia do wykonania zachęcają uczniów do aktywnego uczestnictwa i rozwijają ich zdolności do krytycznego myślenia oraz stosowania wiedzy w praktyce.
- ★ **Studia przypadków wzbogacające naukę** – rozwijają umiejętności analityczne i decyzyjne, które są kluczowe w kontekście nowej podstawy programowej.

LICEUM I TECHNIKUM

SZKOŁA BRANŻOWA

Podręczniki BiZ Wydawnictwa Operon

Oprócz definicji, pytań i poleceń, podsumowań po lekcji, podsumowań po dziale szczególnie zalecane do pracy z uczniami w kontekście realizacji nowej podstawy programowej są:

– studium przypadku

Studium przypadku

„Co wpływa na powstawanie deficytu?

Deficyt budżetowy nie zawsze jest powodem do obaw. Można go bowiem zaplanować w ustawie budżetowej. Oczywiście w idealnym świecie zawsze występowałaby nadwyżka. Bardziej negatywnym sygnałem jest powstawanie deficytu samoistnie, mimo że nie był wcześniej zaplanowany. Tego typu sytuacja najczęściej wynika z nieskutecznej realizacji ustawy budżetowej, niedostatecznej ścisłości podatków lub też z niezależnych od rządzących czynników w środowisku gospodarczym (np. wybuch konfliktu zbrojnego, pandemia). Do innych czynników zaliczane są:

- wadliwy system podatkowy;
- proces militaryzacji kraju;
- zbyt duże zatrudnienie w podmiotach powiązanych z budżetem państwa;
- kosztowne programy socjalne”.

Źródło: Krystian Kamiński, Deficyt budżetowy – definicja, rodzaje, przyczyny i skutki, Magazyn Przedsiębiorcy, 1 września 2022 r. (dostęp: 28.03.2023 r.).

Polecenia

1. Kiedy, zdaniem Krystiana Kamińskiego, deficyt budżetowy nie stanowi zagrożenia dla gospodarki? Wyjaśnij dlaczego.
2. Jakie mogą być przyczyny powstania deficytu budżetowego?
3. Jakie czynniki wpłynęły na powstanie deficytu budżetowego w Polsce od 2020 roku?
4. Korzystając z różnych źródeł informacji, odszukaj inne opinie na temat przyczyn deficytu budżetowego.

– propozycje projektów do każdego działu

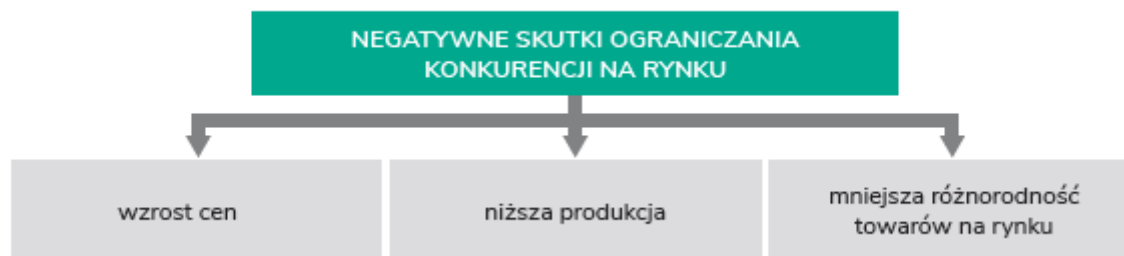
I. Człowiek – istota przedsiębiorcza

1. Przygotujcie w grupie projekt Dnia Przedsiębiorczości w swojej szkole. Określcie cele, formy realizacji oraz potencjalnych sojuszników. Zaproszcie przedstawicieli władz lokalnych, organizacji gospodarczych (stowarzyszenia, fundacje, związki zawodowe, organizacje pracodawców) oraz różnych firm i przedsiębiorstw.
2. Przygotujcie w grupie projekt reguł i zasad przeprowadzenia klasowej dyskusji lub debaty. Opracujcie również kartę oceny uczniów w niej uczestniczących. Na podstawie opracowanego regulaminu przeprowadźcie w klasie dyskusję na temat roli przedsiębiorczości w rozwoju waszego regionu.
3. Przygotuj projekt sesji popularnonaukowej dotyczącej walki ze stresem lub innym aktualnym problemem społecznym. Uwzględnij zagrożenia związane z tym problemem, takie jak alkohol, narkotyki i dopalacze. Nawiąż współpracę z nauczycielem biologii, pedagogiem lub psychologiem szkolnym, miejscową poradnią psychologiczno-pedagogiczną oraz innymi instytucjami zajmującymi się danym problemem.
4. Przygotuj debatę na temat zagrożeń związanych z internetem. Skorzystaj z pomocy nauczyciela technologii informacyjnej oraz pedagoga lub psychologa szkolnego.

– infografiki

– schematy

Cyfrowe odzwierciedlenie podręcznika

Zgodnie z wytycznymi MEN **podręcznik jest przygotowany w wersji cyfrowej** i zostanie udostępniony uczniom na Platformie Operon. O szczegółowych zasadach dostępu będziemy informować na bieżąco.

Programy nauczania oraz plany dydaktyczne i wynikowe

OTWIERAM PROGRAMY I PLANY

Zadania rozwijające umiejętności biznesowe

Karty pracy. Zakres podstawowy

Agnieszka Mizikowska

Maturalne karty pracy. Zakres rozszerzony

Agnieszka Mizikowska

Zeszyt ćwiczeń

Agnieszka Mizikowska

Karty pracy i zeszyty ćwiczeń BiZ Wydawnictwa Operon

- ★ **Zadania pobudzające kreatywne myślenie** – interesujące treści i zadania nie tylko angażują uczniów, lecz także pobudzają kreatywność i zachęcają do aktywnego uczestnictwa w zajęciach.
- ★ **Praktyczne stosowanie wiedzy** – zadania w kartach pracy inspirują do praktycznego zastosowania wiedzy w codziennych sytuacjach, przygotowując uczniów do wyzwań realnego świata biznesu.
- ★ **Rozwijanie umiejętności przedsiębiorczych** – karty pracy rozwijają zarówno kompetencje miękkie, jak i twarde umiejętności przedsiębiorcze, kształtując przyszłych liderów i innowatorów.
- ★ **Wzbogacone zasoby dydaktyczne** – bogaty zestaw zadań praktycznych daje uczniom szansę na eksperymentowanie, rozwiązywanie problemów i pracę zespołową, dzięki czemu mogą budować pewność siebie i niezbędne kompetencje rynkowe.
- ★ **Modułowa budowa dla elastycznego nauczania** – każda karta pracy może być wykorzystana oddzielnie, co ułatwia organizację lekcji i zapewnia indywidualne podejście do oceniania.

OTWIERAM PRZYKŁADOWE KARTY PRACY

Zadania rozwijające umiejętności biznesowe

W kartach pracy znajdują się:

- testy kompetencji dla uczniów;
- zadania ułatwiające im określenie swojej roli w grupie projektowej;
- zadania związane z poznaniem lokalnego i krajowego rynku pracy.

2. Szybko i twórczo dobieraj gotowe materiały multimedialne do przygotowania i prowadzenia lekcji

Scenariusze do wybranych tematów na lekcję biznesu i zarządzania

**Scenariusze
lekcji**

LICEUM I TECHNIKUM, tom 1

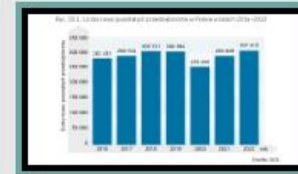
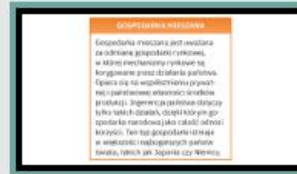
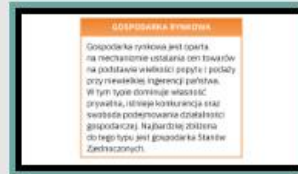
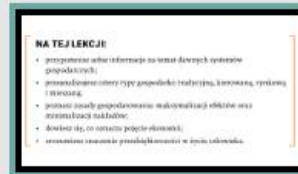
**ZAKRES
PODSTAWOWY**

Pobierz

OTWIERAM SCENARIUSZE LEKCJI

Gotowe prezentacje na lekcję biznesu i zarządzania

3.1. Przedsiębiorczość w gospodarce

OTWIERAM PREZENTACJE NA LEKCJE

3. Praktyczne metody i formy nauczania biznesu i zarządzania

Metody rekomendowane do wykorzystania w nauczaniu BiZ

Oczekiwania względem nauczania BiZ	Metody skuteczne wg uczniów PP	Metody stosowane przez nauczycieli PP
Projekty osadzone w otoczeniu społeczno-gospodarczym i służące otoczeniu Intensywne wykorzystanie metodyki case study, wykorzystywanie metod aktywizujących, kontakt z praktyką	Współpraca/wizyty studyjne w firmach (77%) Praca w grupach (65%) Omawianie bieżących kazusów/problemów społeczno-gospodarczych (59%)	Materiały wideo (87%) Praca w grupach (87%) Praca na kartach ćwiczeń (79%) Wykładowa forma nauczania (75%)

Metody rekomendowane do wykorzystania w nauczaniu BiZ

Metody rekomendowane do wykorzystania w nauczaniu BiZ

- ✓ Grupowe projekty zaliczeniowe
- ✓ Metoda studium przypadku (case study)
- ✓ Spotkania z lokalnymi praktykami
- ✓ Symulacje biznesowe i grywalizacja

Inne zidentyfikowane metody zgodne z wizją kształcenia BiZ

- ✓ Bloki zajęciowe
- ✓ Debaty i panele dyskusyjne
- ✓ Wspólna analiza źródeł danych
- ✓ Lekcje w mniej licznych grupach
- ✓ *Design thinking*

Projekty osadzone w otoczeniu społeczno-gospodarczym i służące otoczeniu

- ✓ **miniprojekty**, które uczą uczniów myślenia projektowego i zarządzania czasem
- ✓ **projekty zespołowe**, w których uczniowie uczą się pracy w grupie, przydzielania zadań i odpowiedzialności
- ✓ **projekty prospołeczne**, które integrują przedsiębiorczość z odpowiedzialnością społeczną
- ✓ **projekty maturalne**

OTWIERAM PROJEKTY

Metoda studium przypadku (case study)

Oczekiwania MEN dotyczące nauczania przedmiotu biznes i zarządzanie nakreślają potrzebę nowoczesnego i praktycznego podejścia, które łączy teorię z realiami społeczno-gospodarczymi, **w którym studia przypadków odgrywają kluczową rolę.**

W **Bibliotece Operon** dostępna jest baza case study, która dostarcza scenariuszy biznesowych, inspirujących uczniów do analizy i rozwiązywania realnych problemów.

OTWIERAM CASE STUDY

Praktyk w szkole, czyli współpraca z podmiotami gospodarczymi

Program nauczania biznesu i zarządzania kładzie nacisk na bezpośredni kontakt uczniów z praktykami, co jest kluczowe dla efektywnego zastosowania teorii w rzeczywistych warunkach biznesowych.

Współpraca może obejmować:

- **spotkania z przedsiębiorcami i specjalistami w szkole;**
- **wizyty studyjne** – umożliwiają uczniom obserwację codziennego funkcjonowania biznesu;
- **współpracę z uczelniami** – realizacja projektów i programów mentorskich;
- **wizyty na targach** – uczestnictwo w wydarzeniach branżowych;
- **wolontariat** – programy rozwijające umiejętności interpersonalne i lidera;
- artykuły, podcasty, materiały wideo, materiały graficzne – dostęp do zasobów edukacyjnych.

Praktyk w szkole, czyli współpraca z podmiotami gospodarczymi

Lista sprawdzonych partnerów współpracujących ze szkołami

OTWIERAM LISTĘ PODMIOTÓW

List do przedsiębiorców z propozycją współpracy w j. polskim

OTWIERAM LIST

List do przedsiębiorców z propozycją współpracy w j. angielskim

OTWIERAM LIST

Praktyk w szkole, czyli współpraca z podmiotami gospodarczymi

Przydatne strony z gotowymi inicjatywami/materiałami do wykorzystania na lekcjach biznesu i zarządzania

**OTWIERAM PLIK Z PRZYDATNYMI
MATERIAŁAMI NA LEKCJĘ BIZ**

4. Rozwijaj kompetencje nauczyciela BiZ

Rozwijaj kompetencje nauczyciela BiZ

Nauczyciele stają przed wyzwaniem dostosowania się do nowych oczekiwań wynikających ze zmiany metodyki i programów nauczania przedsiębiorczości, o których mowa więcej w specjalnie przygotowanym dokumencie.

WIZJA BIZ

Nowe założenia programowe podkreślają, że nauczyciele są kluczowymi postaciami w zapewnieniu wysokiej jakości edukacji przedsiębiorczej. Współczesne wyzwania dla nauczycieli biznesu i zarządzania często dotyczą szybko zmieniającego się świata biznesu, a więc wymagają ciągłego aktualizowania wiedzy i umiejętności.

SYLWETKA NAUCZYCIELA BIZ

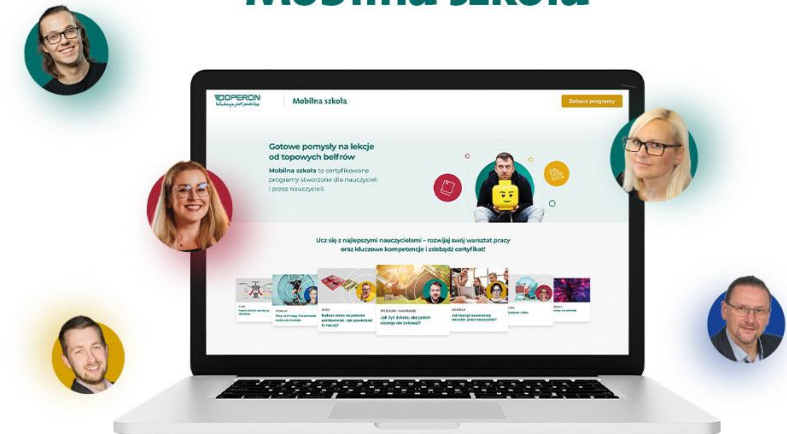
Rozwijaj kompetencje nauczyciela BiZ

Dostępne w zasobach Wydawnictwa Operon kursy i webinary mają na celu wspieranie nauczycieli w rozwoju i doskonaleniu tych kompetencji. **Szkolenia** będą wsparciem w przygotowaniu się do praktycznego wymiaru nauczania BiZ oraz w rozwijaniu szczególnie zalecanych kompetencji, takich jak 4K.

Kursy i webinary dostarczą **gotowych pomysłów na lekcję** i **pomogą Państwu poczuć się lepiej w realizacji nowych, zalecanych przez MEN wytycznych**.

OTWIERAM SZKOLENIA

Mobilna szkoła

Rozwijaj kompetencje nauczyciela BiZ

WEBINAR

„Kreatywność”

Znaczenie i metody rozwijające kreatywność.

Prowadzący: Przemek Staroń

Otwieram

WEBINAR

„Komunikacja”

Wszystko o skutecznej komunikacji, w tym przykłady metod i narzędzi rozwijających komunikatywność.

Prowadząca: Marta Młyńska

Otwieram

WEBINAR

„Krytyczne myślenie”

Rutyny i zasady krytycznego myślenia oraz metody, które je rozwijają.

Prowadząca: Agnieszka Jankowiak-Maik

Otwieram

WEBINAR

„Kooperacja”

O tym, jak kształtować kooperację w życiu indywidualistów i jej znaczenie dla jednostki.

Prowadząca: Marta Badowska

Otwieram

Rozwijaj kompetencje nauczyciela BiZ

WEBINAR

► „Strategia na dobry start”

Wskazówki, jak sensownie i efektywnie realizować zajęcia z BiZ w szkole.

Prowadząca: prof. Patrycja Klimas

Otwieram

WEBINAR

► „Jak budować szkołę kompetencji przyszłości?”

Wszystko o 4K, VUCA, Insygniach Przyszłości, narzędziach TIK.

Prowadząca: Agnieszka Jankowiak-Maik

Otwieram

KURS

► „Myślenie – kompetencja nr 1 XXI wieku. Czym są narzędzia TOC”

O tym, jak być świadomym konsumentem oraz stosować myślenie krytyczne w życiu zawodowym i osobistym.

Prowadzący: Maciej Winiarek

Zapisuję się

KURS

► „Zaprojektuj edukację! Design thinking w twojej szkole”

O technikach kreatywnej pracy zespołowej, skutecznym angażowaniu uczniów na zajęciach i nauce, która bawi.

Prowadzące: Marta Wróbel i Ewelina Włodarczyk

Zapisuję się

Rozwijaj kompetencje nauczyciela BiZ

 Nagranie z webinaru „Biznes i zarządzanie – strategia na dobry start” to szansa, aby już na początku nowego roku szkolnego poznać skuteczne rozwiązania na lekcje.

W świat przykładowych case study, projektów i praktycznego wymiaru nauczania BiZ wprowadza prof. Patrycja Klimas.

NAGRANIE Z WEBINARU

5. Poznaj potrzeby uczniów i efektywnie dobieraj metody pracy

Poznaj potrzeby uczniów i efektywnie dobieraj metody pracy

Bariery, z którymi mierzą się nauczyciele, dotyczące uczniów:

1. **Brak zrozumienia oraz świadomości znaczenia przedsiębiorczości.**
2. **Niska motywacja wewnętrzna.**
3. **Pokolenie Alfa, czyli preferencje dydaktyczne**, ale także ogólna specyfika pokolenia, mogą stanowić pewne wyzwanie dla nauczycieli.

Istotne, by trafić z przekazem do Alf, może być **wykorzystywanie kontekstu prośrodowiskowego, prospołecznego jako tła do rozwiązywanych zadań, case study czy projektów.**

OTWIERAM DOKUMENT „POKOLENIE ALFA”

6. Trendy światowe, które wpływają na nauczanie BiZ

Trendy światowe, które wpływają na nauczanie BiZ

Zrozumienie **megatrendów** ma istotne znaczenie dla nauczania przedmiotu **biznes i zarządzanie**, ponieważ oddziałują one bezpośrednio na kontekst, w którym funkcjonują przedsiębiorstwa, oraz na przyszłe ścieżki kariery uczniów.

Włączanie megatrendów do lekcji BiZ może uczynić materiał bardziej interesującym dla uczniów, którzy są ciekawi aktualnych zdarzeń i ich wpływu na przyszłość. **Dzięki temu nauczanie staje się bardziej dynamiczne, a treści – bardziej znaczące dla uczniów.**

OTWIERAM OPRACOWANIE
MEGATRENDÓW

Nowość!

PLATFORMA OPERON DLA NAUZYCIELA

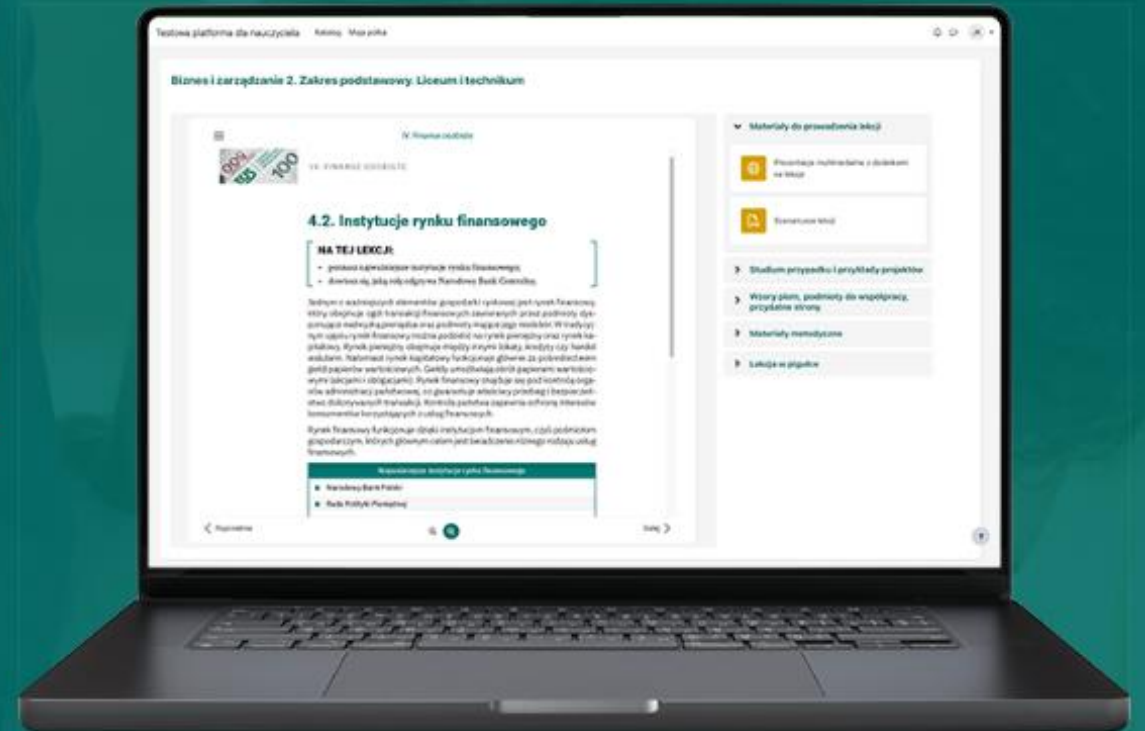
Nowość! Platforma Operon dla nauczyciela

Platforma Operon dla nauczyciela

Wszystkie materiały do przygotowania i prowadzenia lekcji w jednym miejscu: podręczniki w wersji cyfrowej, prezentacje multimedialne na lekcje, scenariusze lekcji, karty pracy, materiały metodyczne, kursy i webinary

Cały warsztat pracy nauczyciela w jednym miejscu

**OTWIERAM PLATFORMĘ DLA
NAUCZYCIELA**

Cały warsztat pracy nauczyciela w jednym miejscu

Jedno logowanie – dostęp do wszystkich materiałów i narzędzi

Podręczniki w wersji cyfrowej

Pełna wersja podręczników z uwzględnieniem zmian w podstawie programowej 2024

Prezentacje multimedialne

Materiały do poprowadzenia zajęć przyporządkowane do tematów z podręcznika

Scenariusze lekcji

Scenariusze do każdego tematu

Materiały metodyczne

Plany wynikowe i dydaktyczne, programy nauczania oraz niezbędna szkolna dokumentacja

Kursy i webinary

Spotkania i materiały wspierające rozwój osobisty i zawodowy nauczycieli

Generator testów

Narzędzie do tworzenia sprawdzianów, kartkówek i testów

OTWIERAM PLATFORMĘ DLA NAUCZYCIELA

Zapraszamy do kontaktu:

info@operon.pl

